

Landskap: Småland. Upptecknat av: Åke Backström.
Härad: Uppvidinga. Adress: V. Årenäsens
Socken: Vädesjö. Berättat av: våra personer.
Uppteckningsår: Född år i

Uppteckningen rör

1. En folksaga. 592 (+ 821 A)
2. Oden och Odens jakt. (Skymning)
3. Troll. (Hävulen)

En folksaga.

A598
+ 821K.

(Berättat av Alex. Nilsson. Väd 1929)

Det var en gång en pojke, som hade tjänat på samma ställe i tre år och som varit sparsam och aldrig tagit ut något av sin lön. Då han slutade sin plats hade han 16 styver och begav sig sjungande bort. Då mötte han en gammal man som frågade honom varför han var så glad. Pojken svarade: "Kan jag vara annat än glad; jag har nu tjänat mig 16 styver." Mannen sa till pojken: "Ge mig dem! Du kan tjäna andra, och du får önska dig tre ting, som ska gå i uppfyllelse." Pojken gav mannen pengarna och önskade sig en bössa, som han inte kunde skjuta fel med; en fiol, som då han spelade ingen kunde stå still för; och för det tredje att ingen skulle kunna

Skriv endast på denna sida!

1
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV 1.Hans
Möckelström,
Västerås

meka honom något. När pojken sedan gått
 en stund, mötte han en juda. I lufsen flög så
 en lärka. Juden sade till pojken: "I fall du
 skjuter den där fågeln, får du dessa varor, an-
 nars får jag din väska. Pojken gick med på
 det och sköt. Lärkan föll ned, men juden
 vägrade så protesterade och säga, att den inte
 föll. Då vägrade pojken spela på fiolen, och
 juden var tvungen att dansa. Slutligen lovade
 juden, att pojken fick ta varorna. Sedan gick
 juden till staden och anmälde pojken för
 att han stulit hans väska. Pojken blev häktad.
 När någon frågade honom, om han trodde han
 skulle bli fri, svarade han osida, att det trodde
 han. Så frågade också länsmannen. "Ja, sa pojken,
 det tror jag." "Ska du bli fri, så ska skam ta mig,
 så länsmannen. Då kom skam fram och tog

6118

länsmannen, och prästen blev fri.

I Pultatorps (en gård, i Vådesjö församling) bodde det en präst. Den juldagsmorgon skulle han predika i Sjökyrkan. Det var inget försä, utan han måste köra vagn. När han kört ett stycke, lossnades det ena bakhjulet och trillade där. Då sade prästen: "Den som har ängit där det, skall också sätta dit det. Och sedan smackade han på hästarna, och skam gick hålla upp axeln tills de kom fram till kyrkan. Den juldagsmorgonen predikade prästen så bra, att ~~de~~^{folket} aldrig hade hört hans make.

6118

4
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Odens jakt.

(Berättat av August Möre. Född 1856).

1.

Johan på Nyttorp var en gång ute och skulle gå till skog. Bäst det var fick han höra hundar driva. Då han gick en stund, kom det en mansperson och 'stäck' till honom en fin bössa och sade, att om man fick se något skulle han skjuta. Då fick han åter höra hundarna komma, och ~~driva~~ de drevo ett par tross, men Johan sköt in. Lite efter fick han höra ett skott. När Johan sedan skulle se på sin bössa, var det bara en vanlig järdsgårdsstår, som han höll under armen.

När jag var ute en stjärnklar kväll, hörde jag hundar skälla i luften (Fina Melin, Gårdsby församling).

6118

Odens jakt

(Berättat av Lina Eren född 1856)

En sväll hade en, som heter Maja-Sina,
 varit på en lekstuga. När hon gick genom "jäl-
 låjet" kom det en stor ryttare. Han red på en
 vit häst och var nästan lika hög som skogs-
 topparna. Gick Maja-Sina fort, så red ryttaren
 fort; gick hon sakta, så red han sakta. När
 han slutligen kom hem, var han så utmattad,
 att han var tvungen att sätta sig på "fastbron".
 När han suttit där en stund, följde ryttaren.

En person var en gång ute och gick
 i skogen. Då mötte han ett par hundar, som
 sprungit och gläfsade. Han hade bröd med
 sig, så han tog upp det och gav hundarna

Skriv endast på denna sida!

6118

6
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

varsin bit. När han sedan gått en stund, mötte
han en ryttare som satt på en vit häst, och denna
sade: "Va ha du må, mia kunna ät jora?"
Mannen svarade då: "Ja, trodde ät de va vilda
och ät de va arga." "Jaså", sa ryttaren, "gå dit
(så nämnde han ett namn) så ska du få betalt."
Mannen gick dit och fann en halv hästsko av
guld.

(Berättat av Anna-Stina Magnusson. Hörd 1930.)

Oden blir ej rädd, förän han utrotat alla skogs-
rå och troll. En gång kom han till ett löpstiälle,
och trodde ät han skulle få lämna hundarna där, för
han skulle ut sjö. När han kom till baka ^{vidare} ~~sade~~
han för löparen ät han tappat en silversko. Så
du ut och försök leta upp den. Han gjorde så

6118

7
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och fann silverskan, vilken han skänkte till
en kyrka.

4.

En smed, som på en yueafion sysslade i sin
smedja, gick så till en ryttare närmande sig ri-
dande på en kol svart häst med ett spjut i handen.
Han stannade vid smedjan och sade till smeden:
"Min häst behöver skor. Har du färdiga hästskor?"
"Kog har jag hästskor", sade smeden, "men så
stora som det fordras har jag inte." "De ska
passa", sade mannen. Smeden kom fram med
sina hästskor, som synes vara mycket för små,
men när han la de skan på häven, väts skan
ut och blev lagom stora. Smeden la de på två
nya skor, men han var mycket rädd. Ty om
ett sådant jätte djur hade givit honom det allra
minsta lilla sprätt hade han dött, men hästen

stad stilla. Han frös emellanåt och då för
riktiga eldgnistor ut från närbarnarna. När
arbetet var slut sågs ryttaren: "Tack ska du
ha. Till lön för ditt arbete skänker jag dig de
utslagna hästskorna." Smeden öpnade ögonen och det
var en liten betalning, men sågs ingenting
utan lät sig nöja med vad han fick. De gamla
hästskorna lät han ligga utanför smedjan. Mar-
gonen därpå ville han visa sina barn de
stora hästskorna och de gick ut till smedjan.
Då låg där två hästskor av oblandat silver,
som var och en vägde flera skäppund och
smeden blev en rik man, så att han kunde
köpa sig en stor gård

Det var en torpare som en morgon gick
se att det kom ett par stora svarta hundar

emot sig. Hundarna såga magra och uthungliga
ut så Toyparen, fastän han själv var mycket
fattig, gick in i stugan efter en kaka bröd, som
han delade åt hundarna. Hundarna sprungo
därifrån sin väg. På kvällen gick Toyparen höra
ett gny i luften och gick då se en våldig ryttare
komma ridande mot hans stuga. På hästens
länd låg ett mycket stort skagsrä. Den ridande
sade till Toyparen: "Du ska ha lösk för att
du mättade mina hundar med bröd, så att
de haft kraft att driva upp den här hjorten".
I morgon ska du få belöningen." Toyparen tackade
men tänkte att det väl inte kunde bli så stor
belöning. Men följande morgon låg utanför tröskeln
en hälska av silver, som vågade flera skäpp-
pund, så Toyparen blev sedan en rik och
mäktig man.

6118

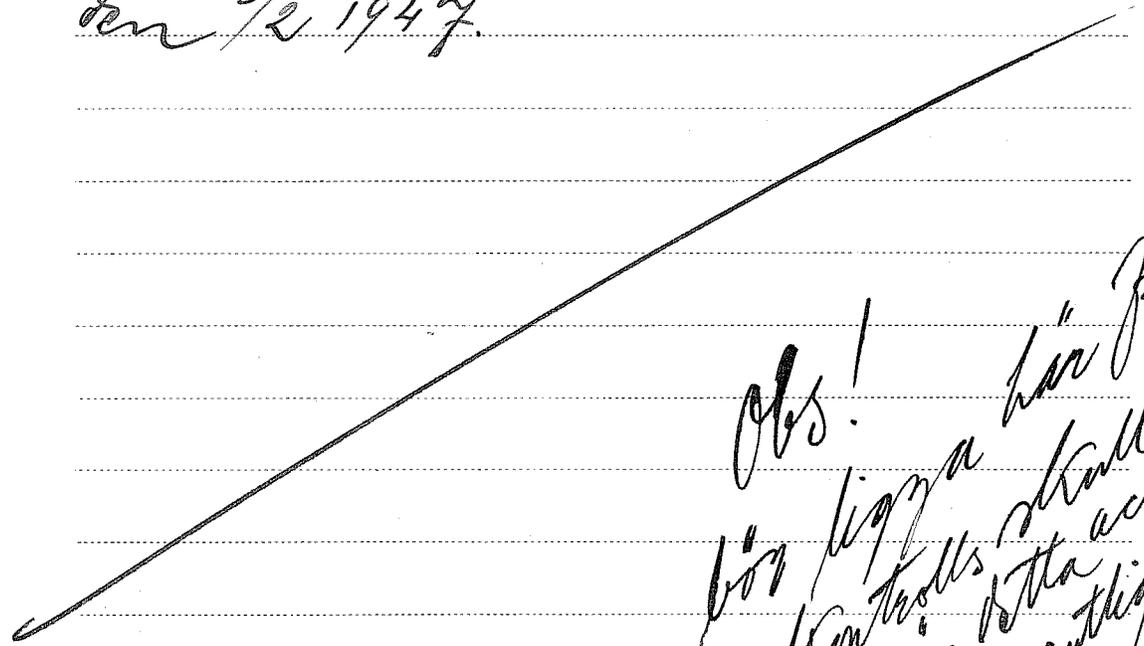
Éroll

(Berättat av Lina Eren. Född 1856)

Upps i Saura (Sandreda) löga érollen barn från folket och gav det av sina i stället. De togo också mat och öl. En gång hade en familj trygt öl och skulle bära ut det i källaren. När de kommo nära källaren vart kare och läjjan av ölet rann ut. Kvinnorna börjades då skrika och väsnas så att husbunden kom ut. När han fick se att så mycket av det goda drickat var uthål skrek han till: "Guds förs i Jesu namn!" Då yingade de se en fin kropparkittel stå på marken fylld med deras öl och hörde éroll springa.

av Doc. W. Rungman Stockh. Köpklara
UR LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV har under-

tecknade till länns erhållit: Acc. nr. 6118 a. 1-10
den 5/2 1947.

Obs!
bör ligga här för
kontroll skull
där egentligen
hittats till N.H.
Cay

och förbinder jag mig att noga vårda detta lån samt detsamma inom utsatt tid i
oskadat skick återlämna eller i annat fall gälda det skadestånd, som av arkivets
föreståndare kan åläggas mig.

Vund den 5/2 1947
Namn: J. Hansson
Adress: